

บทที่
CHAPTER 2

พื้นเพกาพื้นธุ

Kalasin Background

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ลำดวน

Assistant Professor Dr. Somchai Lamduan

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

KALASIN UNIVERSITY

พื้นเพกาพสินธุ

Kalasin Background

จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วยขอบเขต หรืออาณาบริเวณกับผู้คนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น ทั้งสองส่วนนี้ย่อมมีผลกระทบทางวัฒนธรรมคือ โบราณคดี และประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง ซึ่งถือว่าเป็นพื้นเพ ของชุมชน พื้นเพกาพสินธุ์ ขอนำเสนอใน 2 ประเด็น คือ

1. พื้นเพทางโบราณคดี
2. พื้นเพทางประวัติศาสตร์

ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระแต่ละเรื่องโดยสังเขป ต่อไป

Kalasin Province consisted of the boundary or area, and people living in that area. Both parts consisted of cultural heritage including the archeology as well as history of the city which was the background of historical community for Kalasin People. Two issues were presented as follows:

1. Archeological Background
2. Historical Background

The content material of each issue would be briefly presented as follows:

1. ความรู้เรื่องโบราณคดีในจังหวัดกาฬสินธุ์

เรื่องนี้แบ่งเป็นยุคใหญ่ๆ ได้ 2 ยุค คือ โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ และโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ ซึ่งพบหลักฐานตัวหนังสือ หากยังไม่พบตัวหนังสือก็ถือเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์

โบราณวัตถุสถานยุค 130 ล้านปี ในกาฬสินธุ์ คือ พิพิธภัณฑ์โคนเนสาร์ศิรินธร ตั้งอยู่ในวัดสักกะวัน บนภูมิทัศน์ อำเภอสหสันน์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วัดนี้ตั้งอยู่บนภูเขาสูง 300 เมตร ชื่อภูมิทัศน์ ข้าวบ้านเรียกว่า พิพิธภัณฑ์ภูมิทัศน์

เมื่อ พ.ศ. 2513 ท่านพระครูวิจิตรสหสกุล เจ้าอาวาสวัดสักกะวัน ได้พบกระดูกชิ้นหนึ่ง ไม่ทราบว่าเป็นอะไร ต่อมาปี พ.ศ. 2521 นักธารณีวิทยามาพบเจ้า จึงทราบว่าเป็นกระดูกโคนเนสาร์ ส่งไปให้ประเภทฟรังเศสตรวจสอบ ทราบว่าเป็นกระดูกขา

1. The knowledge of Archeology in Kalasin Province

There were 2 major ages including the pre-historical archeology, and historical history which the letters were found as evidence. If the letters were not found, it was called pre-historic age.

The antique in the age of 30 million years in Kalasin, was Sirindhorn Dinosaur Museum situated at Se-sakawan Temple on Pu-koom-kao, Sa-ha-skan District, Kalasin Province. This temple located on small mountain which was 300 meters high, called Pu-koom-kao. It was also called Pu-koom-kao Museum.

In 1970, Prakru Wichit-sahas-koon, the abbot of Sakawan Temple found a piece of bone without knowing what it was. Later on, in 1978, it was seen by an archeologist. So, it was known as a dinosaur's bone, and sent to France for being investigated. It was known as a dinosaur's leg bone.

บริเวณพิพิธภัณฑ์โนนเสาร์สิรินธร

The area of Sirindhorn Dinosaur Museum

ปี พ.ศ. 2537 ได้เริ่มขุดสำรวจอย่างเป็นระบบ จังได้พบขึ้นส่วนกระดูกฟัน กระดูกขา และสะโพก ของโนนเสาร์ 7 ตัว รวม 700 กว่าชิ้น มีอายุระหว่าง 130-150 ล้านปี เป็นนิคกินพีช ปัจจุบันจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ได้ชื่อว่าเป็นโบราณวัตถุ สถานที่เก่าแก่ที่สุดของภาคสินธุ เป็นยุคดึกดำบรรพ์

โบราณวัตถุก่อนประวัติศาสตร์ยุคหินใหม่ ของสังคมเลี้ยงสัตว์ พบร่องรอยหินกระเทาะในเขต อำเภอคุณราษฎร์ อำเภอท่าคันโถ พบรากพิมพ์ที่ ภูผึ้ง อำเภอคุณราษฎร์ จังหวัดกาฬสินธุ์

โบราณวัตถุก่อนประวัติศาสตร์ในสังคมเกษตรกรรม พบร่องรอยหินกระเทาะ พบรากพิมพ์ที่ อำเภอคุณราษฎร์ พบรากปั้นแก้วสีเขียว ลูกกระพรุนสำริด บริเวณเมืองฟ้าแಡดสังขยา

In 1994, the systematic digging was performed. The pieces of teeth, molar tooth, neck, leg, hip of 7 dinosaurs, total of 700 pieces, its age was during 130-150 million years. They were called Camarasaurus. Recently, the biggest museum in Thailand was established. It was the most ancient monument in Eozoic Era of Kalasin Province.

The prehistorical age antiques in Neolithic Age or New Stone Age of Neolithic Society, animal raising society, the flaked off rock tools were found in Kuchinarai Sub-district and Ta-kan-to District. In addition, the paintings were found at Pu-pa-eung, Kuchinarai Sub-district, Kalasin Province.

The pre-historical age antiques in agricultural society, were found at Kuchinarai Sub-district. The brown clay with rope putting over, the green glass beads and the bronze small bells were found at Fa-dad-song-yang City.

ฐานเจดีย์นางเขียวค่อมในตัวเมืองฟ้าเดดสังยາง

The base of Mra. Keaw Kom 's Pagoda in Fa-dad-song-yang City

ยุคประวัติศาสตร์ทวารวดี

ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีโบราณสถานยุคทวารวดีที่ยังหลงเหลือและมีชื่อเสียงที่สุด คือ เมืองฟ้าเดดสังยາง เมืองโบราณนี้อยู่ที่บ้านเสมอ ตำบลหนองแпан อำเภอ กมลาไสย มีลักษณะรูปร่าง คือ

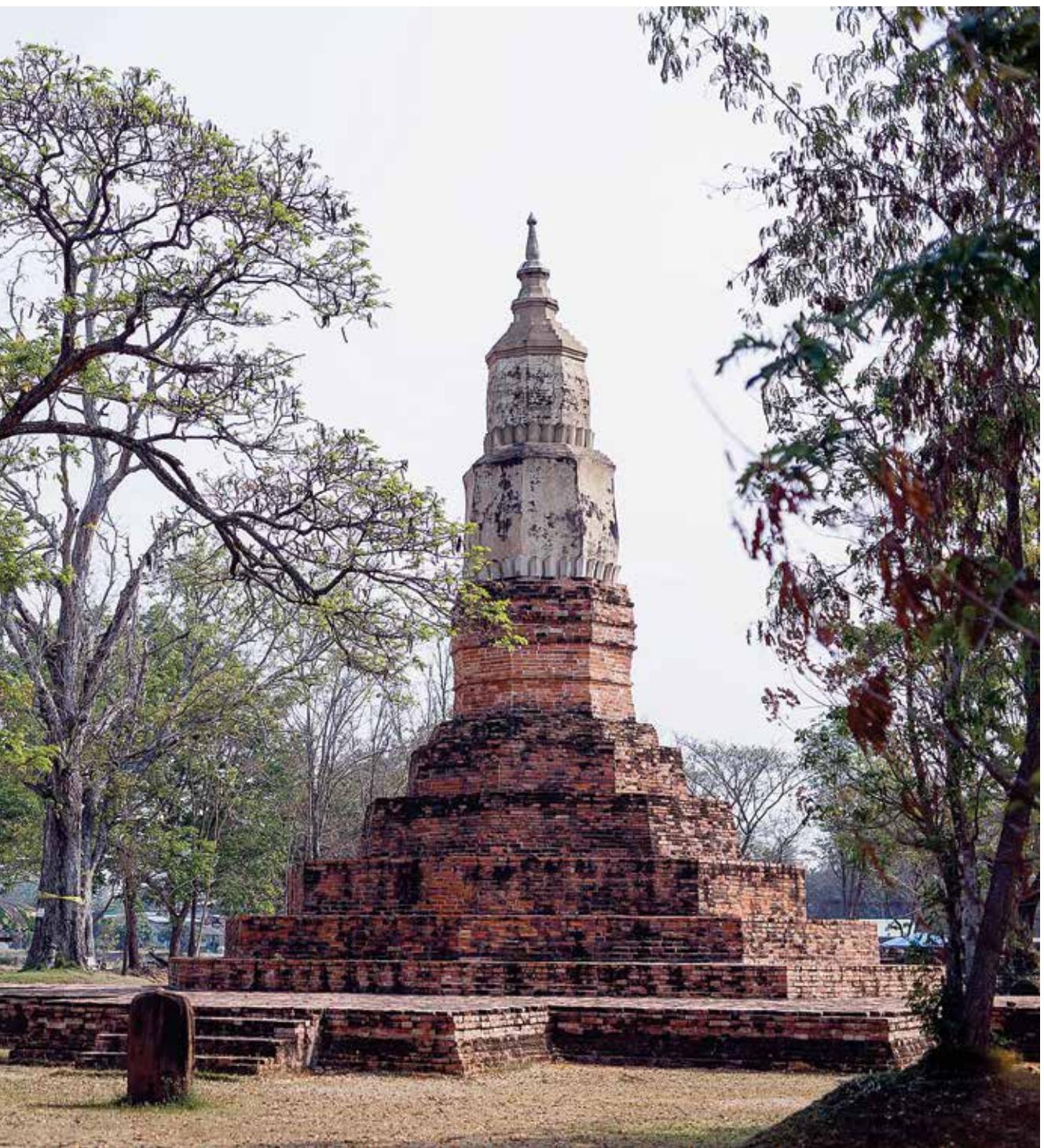
1. ผังรูปไข่แบบทวารวดี
2. มีกำแพงดิน 2 ชั้น (มีคุน้ำคันดิน 2 ชั้น)
3. ยาว 5 กิโลเมตร
4. กว้าง 1.35 กิโลเมตร
5. มีชากระดับสูงกว่าที่บุกแต่งแล้ว 10 แห่ง
6. ชากระดับสูงที่สุด คือ พระธาตุยาคู
7. ชากระดับสูง 4 แห่ง
8. โบราณวัตถุ คือ ใบเสมา พระพิมพ์ พระบูชา พระเครื่อง กำไล และลูกปัด

Tawa-ra-wa-dee Historical Age

In Kalasin Province, there was the most famous and greatest archeological site called Fa-dad-song-yang City. This ancient city was located at Ban-se-ma, Nongpan Sub-district, Kamalasai District, Kalasin Province, its shapes were as follows:

1. Oval shape plan
2. Two rows of clay wall
(including two rows of clay levee)
3. Five meters long
4. One point three five kilometers wide
5. Ten ruins of decorated pagodas and stupas
6. The biggest pagoda ruins called Tat-ya-koo
7. Four ruins of religious building
8. Antiques consisted of heart-shaped pendant, votive tablet, a small image of Buddha, bangle, and glass bead

พระธาตุยาคูโบราณสถานเมืองฟ้าเดดสังยາง

Ya-koo Stupa Historic Site of Fa-dad-song-yang City

เรื่องในเสมอของเมืองฟ้าแಡดสางยาง ไชยยศ วันอุทา ได้ทำวิจัยสรุปสาระได้ว่า ในเสมอของเมืองฟ้า แಡดสางยางนั้น มีรูปแบบอยู่ 6 ประเภท คือ

1. ในเสมอประเกทแผ่นเรียบ เป็นในเสมอประเกทไม่ประดับการสลักตกแต่งใดๆ ตรงกลางแผ่นในเสมอ ยกเว้นในส่วนฐานและขอบ ซึ่งสามารถแยกย่อออกได้ดังนี้

1.1 ในเสมอประเกทแผ่นเรียบ มีลักษณะเป็นแผ่นพิมพ์ตัดโกลน เป็นรูปในเสมออย่างหยาบๆ ไม่มีการตกแต่งใดๆ เลย

1.2 ในเสมอประเกทแผ่นเรียบ ไม่มีการตกแต่งใดๆ ตรงกลางแผ่น ยกเว้นริเวณขอบ และส่วนฐาน

2. ในเสมอประเกทมีสันตรงกลาง เป็นในเสมอประเกทที่มีการสลักตกแต่งบนแผ่นในเสมอเป็นรูปสันนูนตรงกลางแผ่น รวมทั้งมีการตกแต่งขอบ และฐาน ซึ่งสามารถแบ่งย่อออกได้ดังนี้

2.1 ในเสมอประเกทมีสันและฐานชั้นเดียว รวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบ

2.2 ในเสมอประเกทมีสันและฐานสามชั้น รวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบ

2.3 ในเสมอประเกทมีสัน ฐานสลักเป็นรูปหัวหมาย บางแผ่นมีเกรสรับรวมอยู่ด้วย รวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบ

2.4 ในเสมอประเกทมีสัน ฐานสลักเป็นรูปบัวคิ่ว บัวหมาย และเกรสรับรวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบ

2.5 ในเสมอประเกทมีสัน ฐานสลักเป็นรูปบัวคิ่ว บัวหมาย เกรสรับ และลูกแก้ว รวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบ

3. ในเสมอประเกทสลักเป็นรูปสูปเจดีย์ เป็นในเสมอประเกทที่มีการสลักตกแต่งบนแผ่นในเสมอ เป็นรูปสูปเจดีย์ รวมทั้งมีการตกแต่งที่ขอบและฐาน สามารถแบ่งย่อออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

According to the story of heart-shaped pendant of Fa-dad-yang City, Chaiyod Wang-uta concluded his research findings that there were 6 kinds of heart-shaped pendant in Fa-dad-yang City:

1. **The flat sheet of heart-shaped pendant** was the heart-shaped pendant without decoration except on the base and edge. It could be classified as follows:

1.1 The flat sheet of heart-shaped pendant was a piece of stone being cut and hewed roughly into a heart-shaped pendant without any decoration.

1.2 The flat sheet of heart-shaped pendant without decoration in the center except the edge and base.

2. **The heart shaped pendant with the ridge in the center**, was a heart shaped pendant with ornamental carve on the heart-shaped pendant into curved ridge in the middle of sheet, decorated edge and base which could be classified as follows:

2.1 The heart shaped pendant with one row of ridge and base, and decorated edge.

2.2 The heart shaped pendant with three rows of ridge and base, and decorated edge.

2.3 The heart shaped pendant with the ridge, upturned head was carved on the base, there were lotus pollens on some sheets, and decorated edge.

2.4 The heart shaped pendant with the ridge, the overturned lotus, upturn lotus, lotus pollen were carved on the base, and the edge was decorated.

2.5 The heart shaped pendant with the ridge, the overturned lotus, upturn lotus, lotus pollen and glass beads were carved on the base, and the edge was decorated.

3.1 ใบเสมาที่สลักเป็นรูปสุกุปเจดีย์ ทรงกลางแผ่น ฐานไม่ประกบคล้ายడ่า

3.2 ใบเสมาที่สลักเป็นรูปสุกุปเจดีย์ทรงกลาง แผ่น ฐานสลักเป็นรูปบัวกว่า บัวงา

4. ใบเสมาประเกทเสาทรงสี่เหลี่ยมด้านเท่า เป็นใบเสมาประเกทที่มีลักษณะเป็นเสาทรงสี่เหลี่ยม ด้านเท่า ปลายส่วนเข้าหากันเป็นทรงปั้นหยา มีการตกแต่งที่ฐานเป็นรูปบัวซึ่งสามารถแยกย่อออกได้ดังนี้

4.1 ใบเสมาประเกทเสาทรงสี่เหลี่ยมด้านเท่า ปลายส่วนเข้าหากันเป็นทรงปั้นหยา ฐานสลักตกแต่ง เป็นรูปบัว

4.2 ใบเสมาประเกทเสาทรงสี่เหลี่ยมด้านเท่า ส่วนล่างเหนือฐานโถกเว้า ด้านบนพยายนอก ปลายส่วนเข้าหากันเป็นทรงปั้นหยา

3. The heart shaped pendant was carved into pagoda and stupa, was the heart shaped pendant being carved and decorated into pagoda and stupa. Its edge and base were decorated. There were 2 kinds including:

3.1 The heart shaped pendant was carved into pagoda and stupa in the middle of sheet. There were no patterns on the base.

3.2 The heart shaped pendant was carved into pagoda and stupa in the middle of sheet. The overturn lotus and upturn lotus were carved on the base.

4. The heart shaped pendant with square shape, was the pendant with quadrangle shape pole, it was the heart-shaped pendant as quadrangle pole. Its tips were met at the same point into Thai pattern of Thai construction houses without the gable. The base was decorated by lotus picture. It could be classified as follows:

4.1 The heart-shaped pendant with quadrangle pole, its tips were met at the same point into Thai pattern of Thai construction houses without the gable. The base was decorated by lotus picture.

4.2 The heart-shaped pendant with quadrangle pole, the lower part over the base was an arc, the upper part was broaden, its tips were met at the same point into Thai pattern of Thai construction houses without the gable.

ใบเสมาหินรายที่หน้าองค์พระธาตุยาดุ

The sandstone heart-shaped pendant in front of Ya-koo stupa.

5. ใบเสมาประเกทเสาทรงแปดเหลี่ยม เป็นใบเสมาประเกทเสาทรงแปดเหลี่ยม ปลายสองข้างห้าก้าน เป็นยอดแหลม สามารถแบ่งย่อยออกได้ดังนี้

5.1 ใบเสมาประเกทเสาทรงแปดเหลี่ยม ปลายสองข้างห้าก้านเป็นยอดแหลม

5.2 ใบเสมาประเกทเสาทรงแปดเหลี่ยม ฐานสองข้าง ปลายสองข้างห้าก้านเป็นยอดแหลม

6. ใบเสมาประเกทมีภาพสลักเล่าเรื่องเป็นใบเสมา ประเกทมีภาพสลักเล่าเรื่องทรงกลมແ盼 รวมทั้งมีการ ตกแต่งที่ขอบ และฐาน สามารถแบ่งย่อยออกได้ดังนี้

6.1 ใบเสมาที่มีภาพสลักเล่าเรื่องเกี่ยวกับชาดก

6.2 ใบเสมาที่มีภาพสลักเล่าเรื่องเกี่ยวกับ พุทธประวัติ

6.3 ใบเสมาที่มีภาพสลักเล่าเรื่องนอกเหนือ จากเรื่องราวเกี่ยวกับชาดก และพุทธประวัติ

6.4 ใบเสมาที่ไม่สามารถตีความได้ว่าเป็น เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องใด เนื่องจากองค์ประกอบของภาพ ไม่ชัดเจน ไม่เป็นเรื่องราว และบางแห่งพบว่าเป็นการ โกลนภาพซึ่งยังทำไม่เสร็จสมบูรณ์ (ไชยศ วันอุทา. 2537)

นอกจากนี้ ได้พบเสมาหินกระจาดอยู่ทั่วไปตาม บริเวณต่างๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. ใบเสมาหินกฎกต้ววัดพุทธนิมิตบ้านโสกทราย อำเภอสหัสขันธ์ พบเมื่อ พ.ศ. 2505

2. ใบเสมาหินบ้านโนนศิลา บ้านโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ มีลักษณะเป็นใบเสมาหินแผ่นเรียบ จำนวน 6 หลัก

3. ใบเสมาหินบ้านหนองห้าง ตำบลกุดหว้า อำเภอคุณราษฎร์ เป็นใบเสมาประเกทมีภาพสลัก เล่าเรื่อง และประเกทลักษณะเป็นแท่งทินสีเหลี่ยม ยอดคลุมแหลม

4. ใบเสมาบ้านนางาม ตำบลบ่อแก้ว อำเภอ เขาง้ว เป็นเสมาประเกทแผ่นเรียบ

5. ใบเสมาบ้านสังคมพัฒนา ตำบลหลัก เหลี่ยม อำเภอนา_nn

5. The octagon heart-shaped pendant was the octagon heart-shaped pendant, its tips were met at the same point into spikes. It could be classified as follows:

5.1 The octagon heart-shaped pendant, its tips were met at the same point into spikes.

5.2 The octagon heart-shaped pendant, two-wall-base, its tips were met at the same point into spikes.

6. The heart-shaped pendant with story-telling sculpture, was a heart-shaped pendant with storytelling sculpture in the middle, decoration at the edge and base. It could be classified as follows:

6.1 The heart-shaped pendant with storytelling sculpture of a Jakata, that is, one of 500 odd stories of former incarnations of The Buddha.

6.2 The heart-shaped pendant with storytelling sculpture of biography of Lord Buddha.

6.3 The heart-shaped pendant with storytelling sculpture besides a Jakata, that is, one of 500 odd stories of former incarnations of The Buddha, and biography of Lord Buddha.

6.4 The heart-shaped pendant which could not be interpreted the story since the composition of picture was not clear. There was no storytelling. In addition, it was found that some pieces were not completely hewed roughly into shape. (Chia-yod Wan-u-ta, 1994)

Furthermore, rock heart-shaped pendants were disperse in different areas of Kalasin Province as follows:

6. ใบเสมาวัดบ้านทรัพย์ ตำบลลักษณ์โภ เป็นใบเสมาหินประเกตแผ่นเรียบมียอดแหลม

7. ใบเสมาวัดบ้านท่ากลาง ตำบลเจ้าท่า อำเภอเมืองลาไสย เป็นใบเสมาประเกตภาพลักษณ์เล่าเรื่องแรกเริ่มพบที่ท่าน้ำห้างวัดบ้านท่ากลางในลักษณะจะมีอยู่ในแม่น้ำขึ้นมาเป็นเวลานานจนมีตะไคร่น้ำขึ้นเวลาน้ำลดในเสมาจะคงอยู่ในน้ำไม่ลึกนัก ชาวบ้านจึงได้ช่วยกันนำใบเสมาแผ่นนี้ขึ้นมาไว้ที่วัดบ้านท่ากลาง แล้วสร้างมณฑปครอบไว้ ด้วยเชื่อว่าเป็นศิลารักดิสิทธิ์ประจำท่าน้ำแห่งนี้ ชาวบ้านเรียกว่า “ปู่เจ้าท่า” ต่อมาจึงตั้งนามตำบลลักษณ์ “ตำบลเจ้าท่า” ในเวลาต่อมา

8. ใบเสมาวัดบ้านนาบง ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุ่มครี

ใบเสมาหินรายที่วัดโพธิ์ชัยเสมาaram บ้านเสมา

The sandstone heart-shaped pendant at Po-chai-se-ma-ram Temple, Ban-se-ma.

1. Pu-kao heart-shaped pendant, Buddha-ni-mit Temple, Ban-soke-sai, Sahasakan District, was found in 1962.

2. Ban-none-sila stone heart-shaped pendants, Ban-none-sila, Sahasakan District, were 6 poles as smooth sheet of heart-shaped pendants.

3. Ban-nong-hang stone heart-shaped pendant, Good-wa Sub-district, Ku-shi-narai District, was a heart-shaped pendant with story-telling sculpture, and cupula rectangular stone.

4. Ban-na-ngam heart-shaped pendant, Bo-kaew Sub-district, Kao-wong District, was a smooth sheet.

5. Ban-sang-kom-pattana heart-shaped District, was a smooth i-narai District, District, was a sation of The Buddha. ame pointpendant, Lak-liam Sub-district, Na-me District.

6. Wad-ban-sap heart-shaped pendant, Ta-kan-to Sub-district, was a stone heart-shaped pendant with apex smooth sheet.

7. Ban-ta-klang heart-shaped pendant, Chao-ta Sub-district, Kamalsai District, was a heart-shaped pendant scripture of storytelling. It was discovered at the waterside near Ban-ta-klang. It was sunk in Che River for a long time until there was covered by moss. When the water was a low tide, the heart-shaped pendant was sunk in the water not too deep. The villagers helped to pull this sheet up to Ban-ta-klang. Then, they built the footprint to cover it since they believed that it was a sacred stone of this waterside. It was called “Waterside Grandfather.” Later on, the sub-district was called “Choa-ta Sub-district” since then.

8. Ban-na-bong Temple heart-shaped pendant, Nonghin Sub-district, Nong-kung-si District.

พระพิมพ์ดินเผา เมืองฟ้าแಡดสังยาง
Baked clay of a small image of Buddha,
Fa-dad-song-yang City

พระพุทธรูปหล่อด้วยสัมฤทธิ์
The small image of Buddha casted with Bronze

โบราณวัตถุประเกทพระพิมพ์ พระบูชา และพระพุทธไสยาสน์ศิลา ปรากฏที่เมืองฟ้าแಡดสังยาง และบริเวณอื่นๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์

The antiques including the votive tablet, a small image of Buddha, and stone reclining Buddha were appeared at Fa-dad-song-yang City and other areas in Kalasin Province.

พระพุทธรูปทินทรายที่วัดบ้านข่าวلام
ตำบลคลุมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

The sandstone small image of Buddha at Ban-kao-lam Temple, Kamalasai Sub-district, Kalasin Province.

เศียรพระพุทธรูปทินทรายที่วัดดอนกู่
บ้านหนองเปปน ตำบลหนองเปปน

The head of sandstone small image of Buddha at Don-koo Temple, Ban-nong-pan, Nongpan District.

ร่องรอย ชุมชนโบราณสมัยทวารวดีที่พับในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ นอกจากเมือง ฟ้าแಡดงยางซึ่งเป็นเมืองโบราณขนาดใหญ่แล้ว ยังพบร่องรอยชุมชนโบราณขนาดเล็กที่มีวัฒนธรรมร่วมสมัยกับเมืองฟ้าแಡดงยาง ที่ก่อตั้งแต่ เช่น ร่องรอยชุมชนโบราณบริเวณบ้านส้มปอຍ ตำบลกระพังทอง อำเภอเขางาน บริเวณบ้านโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ บริเวณถูกค่าว่า วัดพุทธนิมิต บ้านโสโคทราย อำเภอสหัสขันธ์ และวัดโนนมะขาม บ้านหัวยม วัง อำเภอภูนิราษฎร์ บริเวณที่กล่าวมานี้ได้พับหลักฐานต่างๆ เช่น จารึกในเสมาหิน เครื่องมือเครื่องใช้ และเศษภาชนะ ดินเผา เป็นจำนวนมาก อันแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทวารวดี ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มศิลปกรรมร่วมสมัยที่พับในบริเวณ เขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดังนี้

The clues of ancient Ta-wa-ra-wa-dee community found in Kalasin Province, besides Fa-dad-song-yang was an ancient large city, many clues of small ancient communities with contemporary culture with Fa-dad-song-yang City, were also found such as the clue of ancient community in the area of Ban-som-poy, Sra-pang-tong Sub-district, Kao-wong, Ban-si-la, Ban-none-si-la, Sa-has-sa-kan District, Pu-kaeo, Buddha-nimit Temple, Ban-soke-sai, Sa-has-sa-kan District, and None-ma-kam Temple, Ban-huey-muang, Ku-chi-na-rai Sub-district. The evidences were found in those areas such as various stone inscriptions, stone heart-shaped pendants, utensils, and baked clay containers indicating Ta-wa-ra-wa-dee Culture which the contemporary art found in Kalasin Province, could be classified as follows:

พระนอนกูปองค์บัน อำเภอเมือง

An upper reclining Buddha, Muang-Kalasin District

พระนอนกูปองค์ล่าง

A lower reclining Buddha

พระนอนกู๋ก่าวที่มีลักษณะประหลาด คือ ตะแคงซ้าย อำนวยสหสันน์ จังหวัดกาฬสินธุ์
พระพักตร์โค้งมนไม่มีพระเกตุมาลาถือเป็นพระพุทธภูมิศิลปะทวารวี ที่มีความสวยงามที่สุดในภูมิภาคอีสาน

Pu- Kao reclining Buddha in strange rotate left, Sa-has-sa-kan District, Kalasin Province

A rounded appearance face without Ektumala, was the most beautiful Buddha Image

of Ta-wa-ra-wa-dee Art in Esan Region.

1. กลุ่มอักษรเจริญ พบรตามที่ต่างๆ ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้คือ

1.1 เจริญบ้านมະค่า พบรที่บ้านมະค่า อำเภอท่าคันโถ เป็นเจริญบนแผ่นหินทรายสีเหลี่ยม เจริญด้วยอักษรสมัยหลังปัลคละ ภาษาสันสกฤต อายุรากุฎี พุทธศตวรรษที่ 12-14

1.2 เจริญฐานพระพุทธชูปับที่บ้านโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ เจริญด้วยอักษรสมัยหลังปัลคละ อายุรากุฎี พุทธศตวรรษที่ 13-14

1.3 เจริญสถาปนาสีมา วัดโนนมะขาม บ้านห้วยม่วง ออำเภอภูพินารายณ์ เป็นเจริญบนแท่งหินทรายทรงกลม เจริญด้วยอักษรหลังปัลคละ ภาษาสันสกฤต อายุรากุฎี พุทธศตวรรษที่ 13-14

1.4 เจริญบ้านสัมปอย พบรที่บ้านสัมปอย อำเภอเทวง เป็นเจริญอยู่ด้านหลังในเสนา เจริญด้วยอักษรปัลคละ ภาษาสันสกฤต อายุรากุฎี พุทธศตวรรษที่ 13-14

1.5 เจริญคู่ว่า พบรที่คู่ค่าว่า ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ เจริญด้วยอักษรปัลคละ ภาษาออย โนราณ อายุรากุฎี พุทธศตวรรษที่ 12-14

1.6 เจริญบ้านสว่าง ตำบลหนองแเปน อำเภอโนนล่าไส้ เจริญเมืองฟ้าแಡดงสยาง เป็นเจริญบนใบเสนา และเจริญบนหลังพระพิมพ์ดินเผา อักษรที่ใช้เจริญเป็นอักษรปัลคละ ภาษาออยโนราณ จากหลักฐานเจริญที่พบนี้นักประวัติศาสตร์ได้นำไปศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เมืองฟ้าแಡดงสยางเคยมีความสำคัญมาแล้ว 2 สมัย คือ สมัยพุทธศตวรรษที่ 12-16 เป็นยุคร่วมสมัย วัฒนธรรมทวารวดี และสมัยที่สองคือ สมัยอุขชาดาและสมัยรัตนโกสินธ์ตอนต้น

1. The letter inscription groups were found in various places in Kalasin Province as follows:

1.1 Ban-ma-ka inscription was found at Ban-ma-ka, Ta-kun-to Sub-district, being inscribed on the rectangle sandstone sheet by the letters after Pal-la-wa age in Sanskrit. Its age was during 12-14 Buddhist era.

1.2 Base image of the Buddha inscription was found at Ban-none-si-la, Sa-has-sa-kan District, was inscribed by the letters after Pal-la-wa age in Sanskrit. Its age was during 13-14 Buddhist era.

1.3 Established boundary marker of a temple of None-ma-kam Temple, Ban-huey-muang, Ku-chi-na-rai District, was inscribed on round shape sandstone piece by the letters after Pal-la-wa age in Sanskrit. Its age was during 13-14 Buddhist era.

1.4 Ban-som-poy inscription was found at Ban-som-poy, Kao-wong District by the letters after Pal-la-wa age in Sanskrit language. Its age was during 13-14 Buddhist era.

1.5 Pu-kao Inscription was found at Pu-kao, None-sila Sub-district, Sa-has-sa-kan District, by Pal-la-wa letters, ancient Peguan language. Its age was during 13-14 Buddhist era.

1.6 Ban-sa-wang inscription, Nong-pan Sub-district, Kamalasai District. Fa-dad-song-yang inscription was inscribed on the heart-shaped pendant and baked clay votive tablet, by Pal-la-wa letters, ancient Peguan language. According to inscribed evidences, they were studied by historians which could be concluded that Fa-dad-song-yang city used

2. กลุ่มพระพุทธรูป ได้พบพระพุทธรูปศิลปะแบบทวารวดีหลายแห่ง ดังนี้

2.1 พระพุทธไสยาสน์ภูปอ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเนินเขาบ้านผานกหาน ตำบลคลปอ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ เป็นพระพุทธรูปสลักแบบบูนสูงปางไสยาสน์ บนพิงพา จำนวน 2 องค์

2.2 พระพุทธไสยาสน์ภูค่าว สลักอยู่พิงพา ของเนินเขาดับพุทธนิมิตภูค่าว บ้านโสกทราย อำเภอสหสันต์ เป็นพระพุทธรูปสลักบนพิงพา ปางไสยาสน์ ในลักษณะตะแคงซ้าย ซึ่งมีลักษณะแปลกกว่าพระพุทธรูปสลักบนหน้าผาที่พบในที่อื่นๆ นอกจากนั้นยังพบโถกลบพระพุทธรูปสมัยทวารวดี ซึ่งสร้างยังไม่แล้วเสร็จแต่ยังมีเก้ารูปแบบลักษณะศิลปะแบบทวารวดีไว้ที่บริเวณภูค่าวนี้เช่นกัน

2.3 พระพิมพ์ดินเผา มีการขุดพบเป็นจำนวนมาก มากบริเวณใต้ซากฐานเจดีย์โบราณ เมืองพี่น้ำแಡดสังขาย มีลักษณะเป็นพระพิมพ์ศิลปะทวารวดี คล้ายกับพับที่อำเภอคูน จังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนพระพิมพ์ดินเผาที่พบบริเวณเมืองโบราณคุุ่นแม่น้ำเจ้าพระยาและภาคใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการแพร่ขยายของวัฒนธรรมทวารวดีได้เป็นอย่างดี

to be important for 2 periods: Buddhist era 12-16, the contemporary Ta-wa-ra-wa-dee Age, and the second age was Ayud-dha-ya age and the early Rattana-ko-sin age.

2. Buddha image groups, Ta-wa-ra-wa-dee art Buddha images were found in various places as follows:

2.1 Pu-po reclining Buddha image situated at the hill of Ban-pa-nok-kab, Pu-po Sub-district, Muang-kalasin District. They were two high relief Buddha image inscriptions in reclining on cliff shack.

2.2 Pu-kao reclining Buddha image was inscribed on cliff shack of the hill at Buddha-nimit-pu-kao Temple, Ban-soke-sai, Sa-hassa-kan Sub-district . It was a high relief Buddha image inscription in rotate left which was different from the Buddha image inscription being found in other places. Besides, the incomplete hewed Ta-wa-ra-wa-dee Buddha image but being similar to Ta-wa-ra-wadee art, was found at Pu-kao as well.

2.3 A lot of Baked clay votive tablets were found under the ruins of ancient pagoda of Fa-dad-song-yang City. They were Ta-wa-ra-wa-dee votive tablet like being found at Na-doon District, Mahasarakam Province, and baked clay votive tablet being found at ancient city in Chaipraya River Basin as well as Southern Region indicating the dissemination of Ta-wa-ra-wadee Culture very well.

2. พื้นเพทางประวัติศาสตร์

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่เริ่มตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ คือเมื่อ 300 กว่าปีมาแล้ว ประวัติดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับบุคคลและพื้นที่ ดังจะได้เรียงลำดับความดังนี้

1. เริ่มแรก

บุคคลคนหนึ่งมีเจ้าผ้าขาวเป็นหัวหน้าเกิดขัดแย้งกับเจ้านครเรียงจันทน์ (สิริบูรณ์สาร) จึงพา กันข้ามน้ำโขงมาตั้งมั่นอยู่บริเวณบ้านพันนาบ้านผ้าขาว (สกอนคร) จนหลานสาว (เจ้าผ้าขาว) คลอดบุตรออกมา ชื่อ เจ้าโสมพะมิตร

เจ้าผ้าขาวถึงแก่กรรม เจ้าโสมพะมิตร เป็นหัวหน้าแทนเห็นว่าท่ออยู่เดิมไม่ปลอดภัย จึงอพยพข้าม ภูพานมาตั้งมั่นที่ตำบลแก่งสำโรง ทั้งคงสูงปีอยริมลำปาง

2. เป็นบ้านเป็นเมือง

พุทธศักราช 2336 (ตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ 11 ปี) เจ้าโสมพะมิตร กับท้าวอุปมา ได้พาคนมาเพื่อรัชกาลที่ 1 ที่กรุงเทพฯ จังโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมืองกาฬสินธุ์ ให้เจ้าโสมพะมิตรเป็นพระไชยสุนทร เจ้าเมืองกาฬสินธุ์คนแรก ทำราชการขึ้นกรุงเทพฯ

อาณาเขตเริ่มแรกเมืองกาฬสินธุ์ มีดังนี้

- ทิศตะวันออกด้านน้ำยัง ตกลำชี
- ทิศตะวันตกเฉียงเหนือจดภูเหล็ก ยอดด้านน้ำสังกราม จนถึงด้านน้ำพอง
- ทิศตะวันออกเฉียงเหนือจดภูศรีสุราน หัวก้านเหลือง จดหนองหาน (สกอนคร)

3. ความคลี่คลายขยายตัว

ท้าวหมายแพง (บุตรท้าวอุปมา) ขึ้นเป็นเจ้าเมืองแทนเจ้าโสมพะมิตรที่ถึงแก่กรรม จนกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ เมื่อ พ.ศ. 2369 (รัชกาลที่ 3) ถูกเจ้าอนุวงศ์ตัดศีรษะเสียบประจัน เพราะไม่ยอมเข้าเป็นพระรัชทวัสดิ์

2. Historical Background

Kalasin Province has had historical background since the early Rattana-kosin era or over 300 years ago. The history would include the following persons and areas as follows:

1. The Beginning

A group of persons leading by Chao-pa-kao (white cloth prince) had conflict with Vientiane governor (Siriboonson). So, they crossed the Konge River to settle down at Ban-panna, Ban-pa-kao (Sakonnakon) until his niece bore her son called prince Some-pa-mit.

Later on, Chao-pa-kao passed away. Prince Some-pa-mit became a leader and viewed that the former place was not safe. Therefore, he moved across Pu-pan to settle down at Kang-sam-ronge Sub-district next to Dong-song-pleuy at the edge of Lam-pao.

2. Become a city

In 2336 B.E. (Rattana-kosin has been established for 11 years) prince Some-pa-mit and sovereign U-pa-ma came to see King Rama 1 at Bangkok. The King ordered Ban-sam-ronge to be Kalasin City, and prince Some-pa-mit to be Chai-soon-ton, the first governor of Kalasin being a colony of Bangkok.

The original boundary of Kalasin included:

- In the East, it was across Yang canal to Chee canal
- In the North West, it was across Pu-lek and the upper Songkram canal to Pong canal.
- In the North East, it was across Pu-sri-tan and Heuy-kan-leung to Nonghan (Sakon-nakon).

เมืองกาฬสินธุ์ได้มีเจ้าเมืองปกครองสืบต่อ กันมาตามลำดับ จนถึงพระยาไชยสุนทรคนสุดท้าย เมื่อปี พ.ศ. 2428 เพราะรัชกาลที่ 5 ได้แบ่งการปกครอง หัวเมืองลาวตัววันออกเป็น 4 กอง โปรดเกล้าฯ ให้ นายสุด Jinca (เลื่อน) เป็นข้าหลวงกำกับราชการ เมืองกาฬสินธุ์ กมลาไสย ภูแล่นช้าง เมื่อปี พ.ศ. 2433 แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลีสาณ เมื่อปี พ.ศ. 2443

ถึง พ.ศ. 2455-2469 จัดการปกครองเป็น มณฑร์อยอีดมี 3 จังหวัด คือ ร้อยอีด มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ ต่อมาก็จัดหัวคากาฬสินธุ์ภูแล่นช้างเป็นอำเภอ ต่อจังหวัดมหาสารคาม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2490 จึงได้รับ การยกฐานะเป็นจังหวัด อันประกอบด้วย

- 6 อำเภอ 1 ที่
- พื้นที่ 6,946 ตารางกิโลเมตร
- ผลเมือง 530,826 คน

4. หัวเมืองบริหารของเมืองกาฬสินธุ์

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ กาฬสินธุ์ มีเมืองบริหารอยู่ 7 เมือง คือ

1. เมืองท่าขอนยาง ในปี พ.ศ. 2388 พระบาท สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านท่าขอนยางริมน้ำชี ขึ้นเป็นเมืองท่าขอนยาง ให้พระคำก่อนเป็นพระสุวรรณภักดีเจ้าเมือง ให้อุปชาด เมืองคำเกิดเป็นอุปชาด ให้ราชวงศ์เมืองคำเกิดเป็น ราชวงศ์ และให้ราชบุตรเมืองคำเกิดเป็นราชบุตร ทำการขึ้นกับเมืองกาฬสินธุ์

2. เมืองแซงบากาด ในปี พ.ศ. 2388 เช่นเดียวกัน โปรดเกล้าฯ ให้ บ้านบึงกระดานขึ้นเป็น เมืองแซงบากาด ให้อุปชาด (คำแอง) เมืองคำม่วนเป็น พระศรีสุวรรณเจ้าเมือง ราชวงศ์ (จารย์จำปา) เป็นอุปชาด ท้าวขัติยะ (พก) เป็นราชวงศ์ ท้าวสุริยะ (จารย์ทิ) เป็น ราชบุตร

3. เมืองกุดสิมนารายณ์ โปรดเกล้าฯ ให้ยก บ้านกุดกว้างขึ้นเป็นเมืองกุดสิมนารายณ์ เมื่อ พ.ศ. 2388 ให้ราชวงศ์ (กอ) เมืองวังเป็นพระธิเบศร์วงศ์เจ้าเมือง ท้าวต้วงเป็นอุปชาด ท้าวต้อเป็นราชวงศ์ ท้าวนครบุตร พระธิเบศร์วงศ์ (กอ) เป็นราชบุตรเมืองกุดสิมนารายณ์

3. Expansion

Prince Ma-pang (Sovereign Upama's son) became the governor after the deceased Sovereign U-pa-ma until he was passed away. Prince Anu-wong rebelled in 2369 B.E. (King Rama 3) Prince Ma-pang lost his head for being condemned publicly by Prince Anu-wong since he didn't agree to be Anu-wong's party.

Kalasin city was ruled by the city governors respectively. Chai-soon-ton was the last governor in 2428 B.E. Since King Rama 5 ordered 4 divisions of political subdivision for the East Lao Provinces, and Mr. Sood-chinda (Leun) to be governor governing Kalasin, Ka-ma-la-sai, and Pu-lan-chang government sectors in 2433 B.E.. Then, they were change their names into Esan Administration Area in 2443 B.E.

During 2455-2469 B.E., the government management was performed in government sector including 3 provinces : Roi-ed, Mahasarakam, and Kalasin. Later on, Kalasin Province became district, a colony of Mahasarakam Province. In 2490 B.E., it was upgrade to be a province including:

- 6 districts, 1 branch
- 6,947 square kilometers of area
- 530,826 citizens

4. Follower provinces of Kalasin City

According to historical evidence, there were 7 follower provinces of Kalasin City :

1. Ta-kon-yang City, In 2388 B.E., King Rama 3 was gracious to order Ban-ta-kon-yang at the edge of Chee canal, to be Ta-kon-yang City, Pra-kam-kon to be Pra-suwan-pakdee, the governor, Upa-hat Muang-kam-kerd to be Uppa-hat or a viceroy formerly sent from Bangkok to govern the North of Thailand, Muang-kam-kerd Dynasty to be Dynasty, and Muang-kam-kerd' son to be a son of the prince of the North of Thailand being a colony of Kalasin City.

2. Sang-ba-dan City, in 2388 B.E., King Rama 3 was gracious to order Ban-beung-kra-dan to be Sang-ba-dan City, Uppa-hat (Kamdang) of Kam-muan City to be Pra-sri-suwan, the city governor, Dynasty (Champa) to be Uppa-hat, Sovereign Kattiya (Pok) to be Dynasty, and Sovereign Suriya to be a Dynasty.

3 Good-sim-narai City, King Rama 3 ordered Ban-good-gwang to be Good-sim-narai City. In 2338 B.E., he was gracious to order Dynasty (Ko) to be Pra-tibet-wongsa as the governor, Sovereign Duang to be Upa-hat, Sovereign To to be Dynasty, Sovereign Netboot, Pra-tibet-wongsa (Ko) to be Dynasty of Good-sim-narai City.

4 Pu-lan-chang City, King Rama 3 was gracious to order Ban-tieng-na-choom to be Pu-lan-chang City. In 2388 B.E., he was gracious to order a former minor officer of the crown called Dech, a Vientiane citizen living in Bangkok who used to lead his family from Ban-huey-nayom, Muang-wang sub-district, to settle down at Ban-pu-lan-chang, to be Pra-pichai-udom-dech, the city governor. He also was gracious to order Pai-kote-lak-kam to be Upa-hat, Pia-maha-rach to be Dynasty, and Pai-prom-duang-lee to be a son of the prince of the North of Thailand at Pu-lan-chnag City.

4. เมืองภูแล่นช้าง โปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านเดี่ยงนาชุมขึ้น เป็นเมืองภูแล่นช้าง ในปี พ.ศ. 2388 ให้หมื่นเศคนเมืองเวียงจันทน์ ที่ล่องไปอยู่ที่กรุงเทพฯ ซึ่งเคยครอบครัวยกจากบ้านหัวขาม แขวงเมืองวัง เข้าไปตั้งอยู่ที่บ้านภูแล่นช้าง เป็นพระพิชัยอุดมเดช เจ้าเมือง ให้เพิ่มโครหลักคำเป็นอุปชาด ให้เพิ่มมหาราชเป็นราชวงศ์ ให้เพิ่มพระมหาดวงลีเป็นราชบุตรเมืองภูแล่นช้าง

สำหรับเมืองทั้งสี่เมืองดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นเมืองที่ตั้งขึ้น โดยครอบครัวข้าวผู้ไทยจากเมืองวัง ซึ่งเข้ามาตั้งเมืองกุดลิมนารายณ์ และภูแล่นช้าง กับครอบครัวข้าวยื้อจากเมืองคำเกิด คำม่วน ซึ่งเข้ามาตั้งเมืองแขงนาคแลและเมืองท่าอนยาง

5. เมืองกมลาไสย สาเหตุที่ออกไปแยกตัวไปตั้งเมือง กมลาไสย คือ ความขัดแย้งกันในระดับอาญาสืบของเมืองกาฬสินธุ์ กล่าวคือในปี พ.ศ. 2394 พระยาไชยสุนทร (ทอง) ถึงแก่กรรม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัววจิ้งโปรดเกล้าฯ ให้อุปชาด (ราชย์ละ) เป็นพระยาไชยสุนทร เจ้าเมือง หัวกิ่งเป็นอุปชาด หัวเกย เป็นราชวงศ์และหัวคีเป็นราชบุตร แต่อุปชาดจารย์ละ ผู้ว่าที่ พระยาไชยสุนทรเจ้าเมืองยังไม่ได้รับสัญญาบัตรก็ถึงแก่กรรมก่อน จึงโปรดเกล้าฯ ให้ว่าที่อุปชาด (กิ่ง) เป็นพระยาไชยสุนทรราชวงศ์(เกย) เป็นว่าที่อุปชาด ราชบุตรอินทิสารเมืองสกกลนครเป็นว่าที่ราชวงศ์ และหัวคี เป็นว่าที่ราชบุตร แต่พระยาไชยสุนทร (กิ่ง) เสนอขอพระราชทานให้หัวหนุนอ่องชาตุ เป็นอุปชาด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกีทรงเห็นชอบ เพราะหัวหนุนเคยไปบวชอยู่ที่วัดบวรนิเวศได้เคยใช้สอยอยู่เนื่องๆ การเสนอขอพระราชทานตั้งเป็นอุปชาด จึงเป็นการชอบ เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความไม่พอใจแก่ราชวงศ์เกย ผู้จะได้ออนขึ้นเป็นอุปชาดอย่างยิ่ง ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2409 ราชวงศ์เกย เมืองกาฬสินธุ์จึงอพยพพาบริวาร ไพร่พล ไปตั้งที่บ้านสารบว แล้วขอพระราชทานตั้งเมือง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกขึ้นเป็นเมืองกมลาไสย ระยะแรกเมืองกมลาไสยยังทำการขึ้นต่อเมืองกาฬสินธุ์ ภายหลังได้ขอแยกตัวออกไปทำการขึ้นต่องต่อกรุงเทพฯ โดยตรง

6. เมืองสหสันธ์ ในปี พ.ศ. 2410 หัวแสนได้พา สมัครพระคพกอพยพออกจากเมืองกาฬสินธุ์ไปตั้งที่บ้านโคงพันคำ แล้วขอพระราชทานตั้งเมือง โปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านโคงพันคำขึ้น เป็นเมืองสหสันธ์ ให้หัวแสนเป็นพระเจ้าเมืองสหสันธ์ สำหรับเมืองสหสันธ์นี้ทำการขึ้นต่อเมืองกมลาไสย

7. เมืองกันทรวิชัย โปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคันธารขึ้นเป็นเมืองกันทรวิชัย สำหรับเมืองกันทรวิชัยสมัครทำการขึ้นต่อเมืองกาฬสินธุ์ โปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มคำนูล เป็นพระประทุมวิเศษเจ้าเมือง

For all of 4 cities as the above, were established by Pu-tai family from Wang City who established Good-sim-narai City and Pu-lan-chang City, and Yo family from Kam-gerd City and Kammuan City who established Sang-ba-dan City and Ta-kon-yang City.

5. Kamalasai City, the reason for isolating to establish Kama-la-sai City, was the conflict in level of Power 4 of Kalasin City. In 2394 B.E., Praya-Chai-soon-ton (Tong) passed away. So, King Rama 4 was gracious to order Upa-hat (Chan-la) to be Praya-Chai-soon-ton, City ruler called Sovereign Ging to be Upa-hat, Sovereign Ked to be a Dynasty, and sovereign Kee to be a son of the prince of the North of Thailand. But, Upa-hat La, the acting Praya-Chai-soon-ton, the city governor, passed away before receiving a royal letter of appointment. So, the King was gracious to order Acting Upa-hat to be (Ging) to be Praya-Chai-soon-ton, Dynasty (Ked) to be acting Upa-hat, a son of the prince of the North of Thailand called In-ti-san of Sakon-nakon City was ordered to be acting Dynasty, and Sovereign Na-kee was ordered to be acting son of the prince of The North of Thailand. But, Praya-Chai-soon-ton (Ging) requested to a Thai Monarch, for his brother, Sovereign Nu, to be Upa-hat. The King Rama 4 agreed with him because Sovereign Nu used to go into priesthood at Bo-won-ni-wed Temple and serve the king being often. The request for being Upa-hat was accepted. This situation caused Dynasty Ged's dissatisfaction since he was going to be promoted in Upa-hat. Therefore, in 2409 B.E., Ged Dynasty of Kalasin City led his followers and soldiers to settle down at Ban-sra-bua, and requested to a Thai Monarch to establish the city. The King was gracious to order it to be Kamalasai City. At the beginning, Kamalasai City worked as a colony of Kalasin City. Later on, it asked for working and being a colony of Bangkok directly.

6) Sahas-sa-kan City , in 2410 B.E., Sovereign San led his followers and soldiers from Kalasin City to settle down at Ban-koke-pan-lam, and requested to a Thai monarch to establish a city. The King was gracious to promote Ban-koke-pan-lam to be Sahas-sa-kan City, Sovereign San to be Sahas-sakan City Governor. For Sahas-sakan City, it worked in the government as a colony of Kama-la-sai City directly.

7) Kantara-wichai City, the King was gracious to order Ban-kan-ta to be Kantara-wichai City. For Kantara-wichai City, it volunteered to work in the government as a colony of Kalasin City. He also was gracious to order Pia-kam-moon to be Pra-patoom-wised, the city governor.

เอกสารอ้างอิง

จังหวัดกาฬสินธุ์. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดกาฬสินธุ์.
กรมศิลปากร. 2542.

_____. โบราณวัตถุล้ำค่า เมืองฟ้าแಡดสังย่าง. กาฬสินธุ์การพิมพ์. 2550.

_____. พระพุทธรูปสถานภูปอ. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://place.thai-tour.com/kalasin/mueangkalasin>. (2 มีนาคม 2560).

_____. เมืองฟ้าแಡดสังย่างและพระชาติยาคุ. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : http://m.touronthai.com/article.php?place_id=2728. (2 มีนาคม 2560).

_____. เมืองฟ้าแಡดสังย่าง. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.siamfreestyle.com/travel-attraction-more/kalasin/.html>. (2 มีนาคม 2560).

ไชยยศ วันอุทา. รูปแบบและคติธรรมความเชื่อเกี่ยวกับในเสนาเมืองฟ้าแಡดสังย่าง ดำเนินงานองเป็น จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาสารคาม : ปริญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2537.

เติม วิภาวดีพอนกิจ. ประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2557.

พัชรา แสงศรี. จังหวัดเชียงใหม่. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://travel.mweb.co.th/north/Chiangmai/index.html>. (12 มกราคม 2547).

References

Kalasin Province. **Culture, Historical Development, Identity and Wisdom of Kalsin Province.**

Fine Arts Department. 1999.

_____. **Precious Antiques of Fa-dad-song-yang City.** Kalasin Printing. 2007.

_____. **Pu-po Buddha Image.** (Online)

Source : <http://place.thai-tour.com/kalasin/mueangkalasin>. (2 March 2017).

_____. **Fa-dad-yang City and Ya-ku Buddha's Relic.**

(Online). Source: http://m.touronthai.com/article.php?place_id=2728. (2 March 2017).

_____. **Fa-dad-song-yang City :** (Online).

Source: <http://www.siamfreestyle.com/travel-attraction-more/kalasin/.html>. (2 March 2017).

Sang-sri, Pachara. **Chiengmai Province.** (Online).

Source. <http://travel.mweb.co.th/north/Chiangmai/index.html>. (12 January 2004).

Wan-u-ta, Chaiyod. **The Pattern and Buddhist Doctrine Belief of Boundary**

Stone of Fa-dad-song-yang City, Nongpan Sub-district, Kamalasai District, Kalasin Province.

Master of Art Thesis, Mahasarakam University. 1994.

Wipak-pon-kij, Term. **Esan History.** Bangkok: Thammasat University Printing. 2014.